

क्रिया SĀH. D. 126. PRAB. 15, 6. भन्त्वा दर्पविक्रियाम् RĪĠA-TAR. 4, 378. BHĀG. P. 3, 23, 8 (pl.). 5, 10, 26. स्मरविक्रियम् SĀH. D. 39, 17. — 5) Wechsel der Gesinnung, feindselige Gesinnung, Auflehnung, Abfall: साधोः परुषितस्यापि मनो नायाति विक्रियाम् Spr. 3234. भवद्विर्वर्धितश्चैव यास्यामो विक्रिया कथम् HARIV. 3736. Spr. 1447 (II). 3128. 3136. KATHĀS. 30, 122. RĪĠA-TAR. 3, 153. 6, 238. 8, 585. वर्षा° eine gegen die Kasten an den Tag gelegte feindselige Gesinnung RAGH. 15, 48. — Vgl. भूत°, रोम° (auch VIKR. 12), विकार und विकृति.

विक्रियोपमा f. ein Gleichniss, welches einen Gegenstand als aus einem andern gemacht oder hervorgegangen bezeichnet; Beispiel: चन्द्रबिम्बादिवोत्कीर्णं पद्मगर्भादिवोद्धतम्। तव तन्वद्भि वदनम् KĀVYĀD. 2, 41.

विक्रीड (von क्रीड् mit वि) 1) m. a) Spielplatz HARIV. 12183. — b) N. pr. eines Schlangendämons TĪRAN. 190. — 2) f. मा Spiel, Scherz BHĀG. P. 10, 44, 13. — विक्रीडम् R. GORR. 2, 121, 17 fehlerhaft für विक्रीतम्, wie die beiden anderen Ausgaben lesen.

विक्रीत 1) adj. s. u. 1. क्री mit वि. — 2) m. N. pr. eines Prāgāpati R. 3, 20, 7. Andere Autoritäten विकृत und विक्रात.

विक्रेतृ (von 1. क्री mit वि) m. Verkäufer AK. 2, 9, 79. JĀĠN. 2, 170. 253. HARIV. 11114. Spr. 4935. VARĀH. BRH. S. 42, 6. ŚĪR. zu RV. 4, 24, 9. वाजि° Pferdehändler RĪĠA-TAR. 8, 495. — Vgl. मांस°.

विक्रेतव्य (wie eben) adj. zu verkaufen, verkäuflich KULL. zu M. 10, 85.

विक्रेय (wie eben) 1) adj. dass. AK. 2, 9, 82. H. 871. M. 10, 85. JĀĠN. 2, 255. MBH. 12, 2922. 13, 2483. KATHĀS. 73, 177. VOP. 26, 16. अ° was nicht verkauft werden darf MBH. 8, 1402. Verz. d. Oxf. H. 282, b, 18. nicht verkäuflich R. 1, 61, 17 (63, 19 GORR.). — 2) Verkaufspreis: विक्रेयाष्टगुणो दमः JĀĠN. 2, 246.

विक्रीश (von कुप् mit वि) m. Geschrei, Hilferuf: सविक्रीशम् adv. MBH. 14, 1948.

विक्रीशन (wie eben) m. N. pr. eines mythischen Fürsten KATHĀS. 48, 50.

विक्रीशयितृ (vom caus. von कुप् mit वि) nom. ag. zur Erklärung von कुशिक NĪR. 2, 25.

विक्रीष्टृ (von कुप् mit वि) nom. ag. der da aufschreit, einen Hilferuf erschallen lässt: अकारणेन JĀĠN. 2, 234. wer ohne Ursache schimpft STENZLER.

विक्ताव 1) adj. (f. अ) = विह्वल AK. 3, 1, 44. H. 448. HALĀJ. 2, 231. benommen, befangen, seiner nicht ganz mächtig, kleinmüthig, verwirrt MBH. 3, 12993. R. GORR. 2, 39, 35. Spr. 2786. fg. 4671. MEGH. 38. ÇĀK. 82, 20. 93, 15. KATHĀS. 114, 120. BHĀG. P. 4, 28, 47. प्रकृति° schüchtern 5, 8, 2. 6, 9, 29. अति° HARIV. 7101. PRAB. 91, 5. सु° MBH. 13, 6905. अ° 1, 2070. Spr. 2787. BHĀG. P. 2, 9, 29. 8, 12, 37. 24, 35. मद्° R. 4, 9, 70. भय° MRĀĠH. 11, 2. PANKĀT. 106, 2. घनशब्द° so v. a. erschrocken RAGH. 19, 38. KUMĀRAS. 4, 11. शोक° KATHĀS. 76, 13. स्नेह° MBH. 3, 14362. R. GORR. 2, 31, 2. KUMĀRAS. 6, 92. प्रत्याख्यान° ÇĀK. 111, 3. v. l. सकानेन वियोगविक्तावा ÇĀC. 12, 63. DAÇAK. 93, 10. वाक्य° R. 2, 39, 2. बाष्प° R. GORR. 2, 32, 14. BHĀG. P. 4, 20, 21. दूराधक्ताम° so v. a. erschöpft KATHĀS. 72, 181. vom Herzen, Gemüthe u. s. w.: अन्तरात्मन् MBH. 9, 1670. आत्मन् BHĀG. P. 3, 4, 34. विक्तावा बुद्धिक्तावा R. 5, 71, 5. 7, 68, 19. स्नेहविक्तावा बुद्ध्या 5, 36, 7. हृदय BHĀG. P. 3, 23, 49. दुर्नयव्यक्तिविक्ताव हृदयम् KATHĀS.

21, 94. वाच्यविवेकविक्तावधियाम् Verz. d. Oxf. H. 120, a, 33. अविक्तावधिया BHĀG. P. 8, 22, 22. अविक्तावमनम् 23. मृगपाविक्तावं चेतः so v. a. unschlüssig ÇĀK. 22, 5. von Theilen und Functionen des Körpers, die eine gemüthliche Erregung u. s. w. verrathen: verstört, entstellt, unsicher u. s. w.: विक्तावानन R. 1, 8, 20. ÇĀK. 73. दोनविक्तावदर्शन R. 2, 63, 28. दृष्टिपाताः RĪĠA-TAR. 3, 38. अङ्गैरुत्कम्पविक्तावैः KATHĀS. 3, 65 (vgl. उत्कम्पविक्तावा 33, 172). यावत्स्वस्था ऽस्ति मे देहे यावन्नेन्द्रियविक्ताः so v. a. so lange meine Sinne gesund sind KĀÇIKH. 7, 38 (nach AUFRICHT). अविक्तावा गतिः R. 6, 23, 16. प्रस्थानविक्तावगति ÇĀK. 100. स्नेहविक्तावगद्गः HARIV. 10293. वाक्यं मद् विक्तावम् 3420. भयविक्तावया वाचा R. 2, 34, 5. 6, 9, 4. BHĀG. P. 3, 31, 11. बाष्पविक्तावं वचः R. 4, 6, 2. अविक्तावं वचः 2, 21, 50. 32, 36. BHĀG. P. 3, 33, 9. 4, 21, 19. 8, 22, 1. 10, 68, 20. बाष्पविक्तावभाषिणी R. GORR. 2, 57, 30. KATHĀS. 53, 142. MĀRK. P. 21, 66. — 2) n. Befangenheit, Kleinmuth, Verwirrung: किमिदानीमिदं देवि करोषि हृदि विक्तावम् R. 2, 44, 22. अग्रात° adj. R. GORR. 2, 123, 7. गत° adj. 7, 32, 45. विगत° adj. BHĀG. P. 3, 31, 21. 7, 9, 12. अग्रात° adj. 6, 12, 3. सविक्तावम् adv. MĀLAY. 67, 15. — विक्ताव fehlerhaft für विक्ताव (wie die neuere Ausg. liest) HARIV. 2883. — Vgl. वैक्ताव्य.

विक्तावता = विक्ताव 2): मा च विक्तावता गच्छ R. 6, 82, 22. KATHĀS. 93, 52. 101, 388. मा स्म विक्तावता कथाः 18, 272. Verstümmelung, Entstelltsein: रोम्णाम् R. 4, 39, 19.

विक्तावतव n. dass.: मृदुलं च तनुलं च विक्तावतं तथैव च। स्त्रीगुणा सः शिभिः प्रोक्ताः so v. a. Schüchternheit MBH. 13, 541. एकपताम्रय° Unschlüssigkeit RAGH. 14, 34.

विक्तावित (von विक्ताव) n. eine kleinmüthige Rede BHĀG. P. 10, 29, 42.

विक्ताव्यं adj. nach den Comm. schweisstriefend (vgl. क्लिद्), oder dessen Zähne vorstehen, oder aussätzig TBH. 3, 9, 45, 3. ÇĀT. BR. 13, 3, 6, 5. KĀTJ. ÇR. 20, 8, 16. ÇĀK. ÇR. 16, 18, 18.

विक्लिन्दु (vielleicht von क्लिद् mit वि) m. eine best. Krankheit: पदोरस्या अधिष्ठानाद्विक्लिन्दुर्नाम विन्दति AV. 12, 4, 5.

विक्लिष्ट s. u. क्लिष्ट mit वि.

विक्ली adv. in Verbindung mit कर, भू und अस् gaṇa ऊर्गादि zu P. 1, 4, 61. — Vgl. आक्ली.

विक्लीद (von क्लिद् mit वि) m. 1) Feuchtigkeit SUÇR. 1, 48, 13. 2, 363, 1. MBH. 12, 7747. नेत्रैरागतविक्लीदेः 13, 138. प्राप्य ततोपविक्लीदम् so v. a. nachdem er sich in dieses Wasser gestürzt hatte R. 7, 110, 26. — 2) das Zerfließen, Auflösung: इन्द्रिय° so v. a. Abnahme der Sinneskräfte BHĀG. P. 3, 20, 41.

विक्लीदीयम् (wie eben mit dem suff. des compar.) adj. mehr feuchtend AV. 7, 76, 1.

विक्लीश (von क्लिष्ट mit वि) m. Unklarheit, Bez. eines best. Fehlers bei der Aussprache der Dentalen RV. PRĀT. 14, 7.

विक्लीर (von क्लृ mit वि) 1) adj. (f. अ) ausgießend: वारि° HARIV. 13933. — 2) m. a) Abfluss: समुद्रस्य AV. 6, 103, 3. — b) unter den Beinn. Viśh-ṇu's (Kṛṣṇa's) MBH. 13, 6989. PANKĀR. 4, 8, 17. — c) N. pr. eines Asura MBH. 1, 2541. 2677. fg. HARIV. 2283. 12940. 14288.

विक्ता (ता + वि) f. nom. act. gaṇa क्लृदि zu P. 4, 4, 62. — Vgl. वैक्ता. विक्ताम (von 1. ता mit वि) partic. n. das Verglommene, todte Kohle: